

Brak plemników – czy mam szansę zostać tatą?

Azoospermia to brak plemników w próbce ejakulatu, który możemy stwierdzić na podstawie seminogramu, czyli badania nasienia. Taką analizę należy wykonać przynajmniej dwa razy, w odstępie minimum 2 tygodni. Trzymasz właśnie w ręku swój wynik i zastanawiasz się, co dalej? Aby stwierdzić, jaka jest przyczyna azoospermii, konieczne jest wykonanie bardziej szczegółowych badań i konsultacja z urologiem.

Aneta Macur, Natalia Cybulska

Przyczyny i rodzaje azoospermii

Azoospermie dzielimy na:

- obstrukcyjną – plemniki są produkowane w jądrach, ale nie mogą wydostać się na zewnątrz ze względu na niedrożność dróg wyprowadzających;
- nieobstrukcyjną – zaburzenia lub brak produkcji plemników w jądrach, której przyczyną może być niedorozwój, zanik lub utrata jąder, rak jąder, chemioterapia, radioterapia, mutacje genetyczne lub zaburzenia hormonalne.

Co powinieneś zrobić?

Po pierwsze, nie załamuj się! Nawet silny stres towarzyszący badaniu nasienia może mieć wpływ na jakość oddanej próbki. Dlatego upewnij się, że cały ejakulat znalazł się w pojemniku, a wszelkie wątpliwości – zawsze zgłaszaj! Powtórz badanie i z wynikiem zgłoś się do urologa. Konieczne będzie pogłębienie diagnostyki: zebrawanie wywiadu medycznego, wykonanie USG (bardzo ważne!) oraz badań hormonalnych (FSH, LH, testosteronu). Poziom FSH koreluje z liczbą spermatogoniów (komórek, z których powstają plemniki) – przy braku lub niewielkiej ich ilości poziom FSH jest zwykle podwyższony. Należy jednak pamiętać, że brak plemników może wynikać z problemów z ich dojrzewaniem, a wówczas poziom FSH będzie prawidłowy, podobnie jak w przypadku azoospermii obstrukcyjnej. Dlatego nie próbuj interpretować wyników na własną rękę – zgłoś się do specjali-

sty. Każdy urolog pracujący w naszych klinikach potrafi udzielić fachowej porady.

Do badań, które mogą nam pomóc w określeniu przyczyn azoospermii, należą badania genetyczne. Z pewnością otrzymasz zlecenie na wykonanie: kariotypu (badanie, które oceni obecność dużych wad chromosomowych), testu na obecność mikrodelecji w regionie AZF chromosomu Y oraz w kierunku mutacji CFTR.

W diagnostyce azoospermii pomocne mogą okazać się też badania biochemiczne nasienia. Przy podejrzeniu niedrożności między najądrzami a przewodem wytryskowym warto sprawdzić poziom NAG (alfa-glukozydazy obojętnej), a przy podejrzeniu azoospermii obstrukcyjnej – poziom fruktozy.

Jeśli lekarz podejrzewa azoospermie obstrukcyjną, może zlecić wykonanie seminogramu (badanie nasienia), w odstępie 2-3 miesięcy od poprzednich analiz. Jest to zalecane przez Światową Organizację Zdrowia (WHO), aby wykluczyć czasową niedrożność przewodów wyprowadzających nasienie.

Dlaczego akurat ja?

„Nawet jeśli wyniki badań hormonalnych, genetycznych czy biochemicznych są prawidłowe, kolejne badania nasienia mogą potwierdzać azoospermie – mówi doktor Marek Tomala z GMW – Embrio w Opolu, kliniki należącej do Grupy Medycznej PARENS. – Tymczasem taki stan rzeczy może być konsekwencją wystąpienia świnki w okresie dojrzewania, zbyt późnego wykrycia wewnątrzostrowa lub stosowania sterydów. Dlatego oprócz ich wykonania nie możemy zapominać o przeprowadzeniu szczegółowego wywiadu”.

Gdzie leży przyczyna

„Często trafiają do mnie panowie trenujący intensywnie na siłowni, którzy budując masę mięśniową, wspomagają się steroidami. Jest to grupa substancji przyspieszających i ułatwiających rzeźbienie sylwetki, a przy okazji wpływających negatywnie na gospodarkę hormonalną organizmu, które mogą doprowadzić do zaburzeń w funkcjonowaniu jąder i nieprawidłowej spermatogenezy, czyli procesu powstawania plemników. Objawy to głównie mniejsza objętość jąder i mała ilość plemników w nasieniu lub ich zupełny brak – mówi doktor Jakub Danilewicz z Centrum Leczenia Niepłodności PARENS w Krakowie. – Pacjenci w momencie przyjmowania anabolików nie zdają sobie sprawy z możliwych skutków ubocznych, w tym ryzyka utraty płodności. Przychodzą do urologa, dopiero gdy zaczynają się problemy z erekcją lub kierowani przez specjalistów leczenia niepłodności, gdy okazuje się, że występuje u nich oligo- lub azoospermia”. Odwracanie efektów stosowania androgenów jest procesem długotrwałym, jednak zdaniem doktora Danilewicza, jeśli mężczyzna jest zdeterminowany, aby zostać ojcem, konieczne jest jak najszybsze wdrożenie terapii.

Czy po stwierdzeniu braku plemników w ejakulacie mam szansę zostać ojcem biologicznym?

„Szansą na ojcostwo w przypadku obstrukcyjnej azoospermii jest biopsja jądra, czyli pozyskanie plemników bezpośrednio z gonady”

– mówi doktor Piotr Cwenar z kliniki PARENS w Rzeszowie. Są różne metody przeprowadzenia tego zabiegu w zależności od sposobu i miejsca pobrania biopsji. Plemniki można pobrać z najądrzy poprzez przezskórną aspirację (PESA) lub mikrochirurgicznie (MESA) oraz z jądra poprzez przezskórną aspirację igłową (TESA) lub chirurgicznie (TESE). Przy czym te dwie ostatnie metody są najczęściej stosowane w klinikach Grupy Medycznej Parens.

W przypadku potwierdzenia azoospermii możliwość uzyskania plemników bezpośrednio z jądra i wykorzystanie ich w procedurze in vitro (ICSI – docytoplazmatyczne wprowadzenie plemnika do komórki jajowej) jest dla takiej pary jedyną szansą na posiadanie biologicznego potomstwa. „Zdarza się, że w czasie wywiadu pacjent przedstawia wynik biopsji diagnostycznej, który potwierdza obecność plemników w pobranym materiale, ale materiał nie został zachowany. Biopsja, w której znaleziono plemniki, należy zawsze poddać mrożeniu” – podkreśla doktor Piotr Cwenar.

Jeśli para decyduje się na zabieg in vitro z wykorzystaniem plemników znalezionych w czasie biopsji, a wyniki badań genetycznych są nieprawidłowe, należy też wcześniej skonsultować się z lekarzem genetykiem w celu oceny ryzyka dziedziczenia danej mutacji przez potomstwo oraz przeprowadzenia ewentualnej diagnostyki przedimplantacyjnej.

ZOSTAŃCIE RODZICAMI Z KLINIKAMI PARENS

Spróbujmy raz jeszcze... „Trzymasz właśnie w ręku swój wynik i zastanawiasz się, co dalej? Przede wszystkim poszukaj specjalistycznej pomocy, nie bój się przyjść na konsultację do naszych klinik i ocenić swoje szanse na „bycie tatą”. Zapytaj o nasze możliwości i szczegółową ofertę diagnostyczną. ■

Centrum Leczenia
Niepłodności PARENS
al. 29 Listopada 155c
31-406 Kraków

GMW – Embrio Opole
ul. Obrońców Stalingradu 61
45-594 Opole

PARENS Rzeszów
ul. Podwiślocze 21
35-309 Rzeszów

Spotkajmy się na Facebooku!

